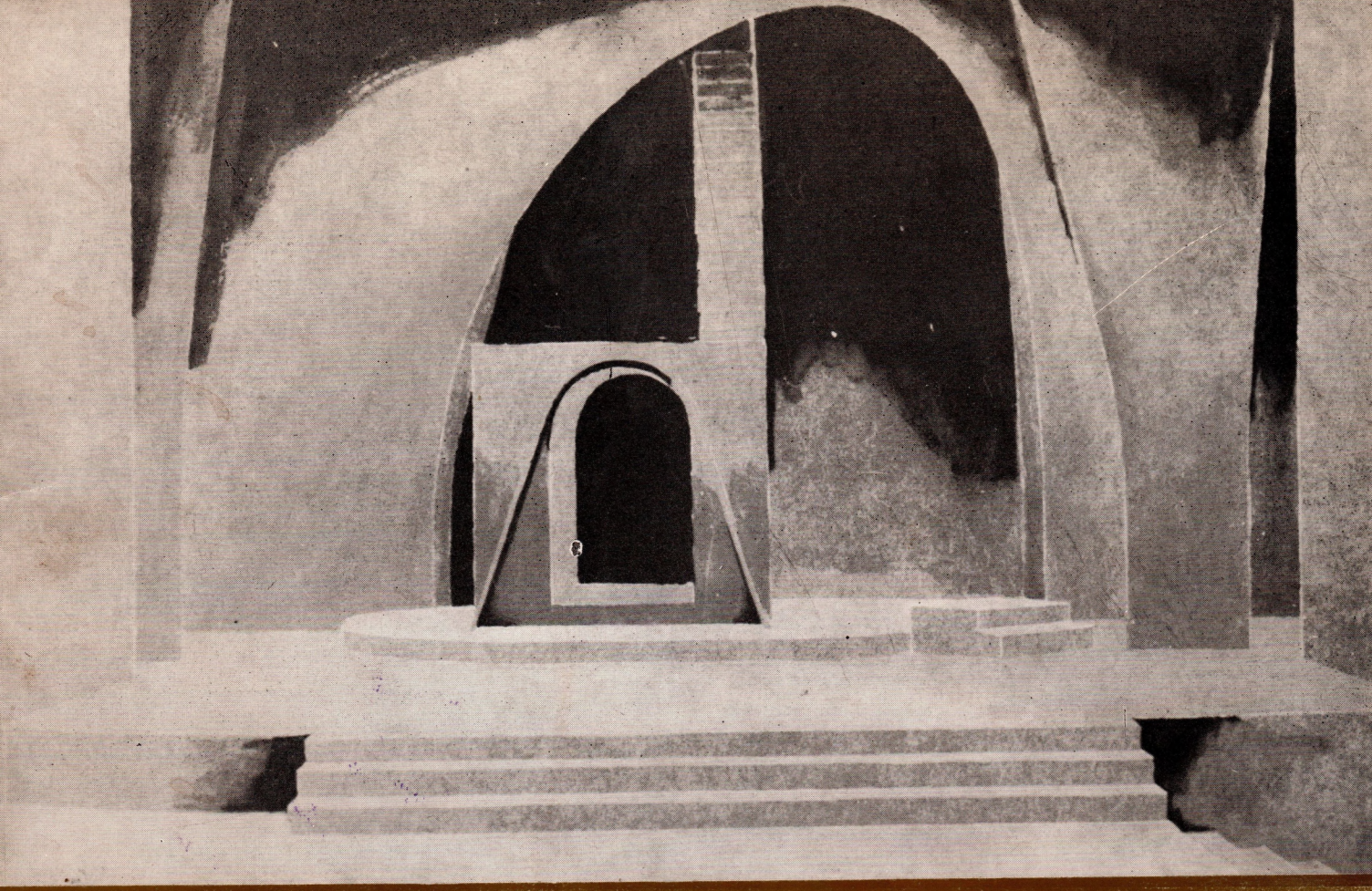

W. Shakespeare:

Hamlet, dán királyfi

KATONA JÓZSEF SZÍNHÁZ KECSKEMÉT 1971-72

WILLIAM SHAKESPEARE

Hamlet, dán királyfi

Tragédia három részben
Fordította: *Arany János*

A jelmezek *Poós Éva* és *Mialkovszky Erzsébet* tervei alapján, a díszletek *Csányi Árpád* tervei alapján készültek. Zenéjét összeállította *Ruszt József*.
A rendező munkatársa *Muskát László*. Maszkmester: *Nagy Endre*

Hamlet, dán királyfi ..... *Székhelyi József*
Claudius, Dánia királya ... *Piróth Gyula*
Gertrud, dán királyné ..... *Stefanik Irén*
Jászai díjas
Horatio ..... *Trokán Péter*
Rosencrantz ..... *Major Pál*
Guildenstern ..... *Hetényi Pál*

Polonius főkamarás ..... *Fekete Tibor*
Jászai díjas
Laertes, fia ..... *Áts Gyula*
Ophelia, lánya ..... *Faluhelyi Magda*
Hamlet atyjának szelleme ... *Gyulai Antal*
Osrick, udvaronc ..... *Torma István*
Fortinbras, norvég ..... *Henkel Gyula*

Első sírásó ..... *Kölgyesi György*
Második sírásó ..... *Gyürki István*
Színészkirály ..... *Baranyi László*
Színészkirályné ..... *Jablonkay Mária*
Lucianus ..... *Horváth Ferenc*
Marcellus ..... *Andorai Péter*
Bernardo ..... *Horváth József*
Francisco ..... *Muskát László*
Voltimand ..... *Budai László*
udvarfi
Cornelius ..... *Mózes István*
Pap ..... *Szalma Sándor*
Hajós ..... *Váradi Árpád*
Prológ ..... * * * *

Rendezte: *Ruszt József*

Hamlet

Zavarbaejtőn zseniális mű! Sokat lehet beszélni róla, mégis definiálhatatlan. Vitatja az ember – s azt veszi észre, hogy nem mondott semmit; be kell látnia, hogy mindaz, amit mond, csak a lényeg közelítési kísérlete, szavakba önteni nem lehet, csak érezni, vagy elgondolni. Én bevallom zavaromat, s mondani csupán azt tudom, hogy nagyon szeretem. Szerelmetesen szeretem Shakespeare-t. És igazat adok Börne-nek: Shakespeare a Hamletben a legcsodálatosabb.

A próbák során döbbentem rá igazán, hogy mindaz, amit az ember elképzel, egy-egy jelenet tartalmáról, a végletekig feszíthető – s minél feszítettebb, annál igazabb, annál hasonlatosabb valamihez . . . A valósághoz? A mához? – Igen – közhely vagy sem – ezt kell válaszolnom.

Néhány évvel ezelőtt Debrecenben a Lear királyt rendeztem, a pusztulásnak, a „végítéletnek" ezt a biblikus víziója, amelyre azt mondják, hogy benne találta meg a XX. század a maga Shakespeare-jét. Akkor én magam is így éreztem. A Hamlet a XIX. század „nagy darabja" volt. Nem sok Hamletet láttam, s többet filmen, mint színházban, de valahogy mindig ott éreztem ezt a XIX. századot, s mindig úgy találtam: sok a díszlet és a jelmez. – Ma már tudom, hogy a *mai idegrendszer* hiányzott az adott cselekvés adott pillanatában; az igazság néha bizony felszívódik a stílusban, a részlet az egységben.

Mindenki szereti, amit kitalált! Én is szeretem, bár nevezzük inkább „megismerésnek". Megismertem magam a mű világában, a próba légkörében, s úgy gondolom, ugyanezt érzik ők is, a színészek, mert szinte mindannyian egyek voltunk a magunk felfedezésében. Hogy ez mennyire izgalmas, mennyire érdekes? . . . azt a találkozás dönti el . . . találkozás a közönséggel. S ha a játékban önmagunkhoz közelebb jutunk, képesek lehetünk *magunkat* megmutatni, feltárni a mű világában a közönségnek. Nem tolmácsolni akarjuk a művet, hanem mások szeme láttára élni akarunk benne; játszani akarunk, mert a játékban válik valósággá a hitünk – hitünk a világban.

A játék széppé tesz, mert a kölcsön vett szépség megtisztítja a miénket, s a játék megtisztít, mert a játékban a rosszat, a gonoszt is megtehetjük, s ha már megtettük, valamelyest meg is szabadultunk tőle. Ez a játék értelme.

Ruszt József

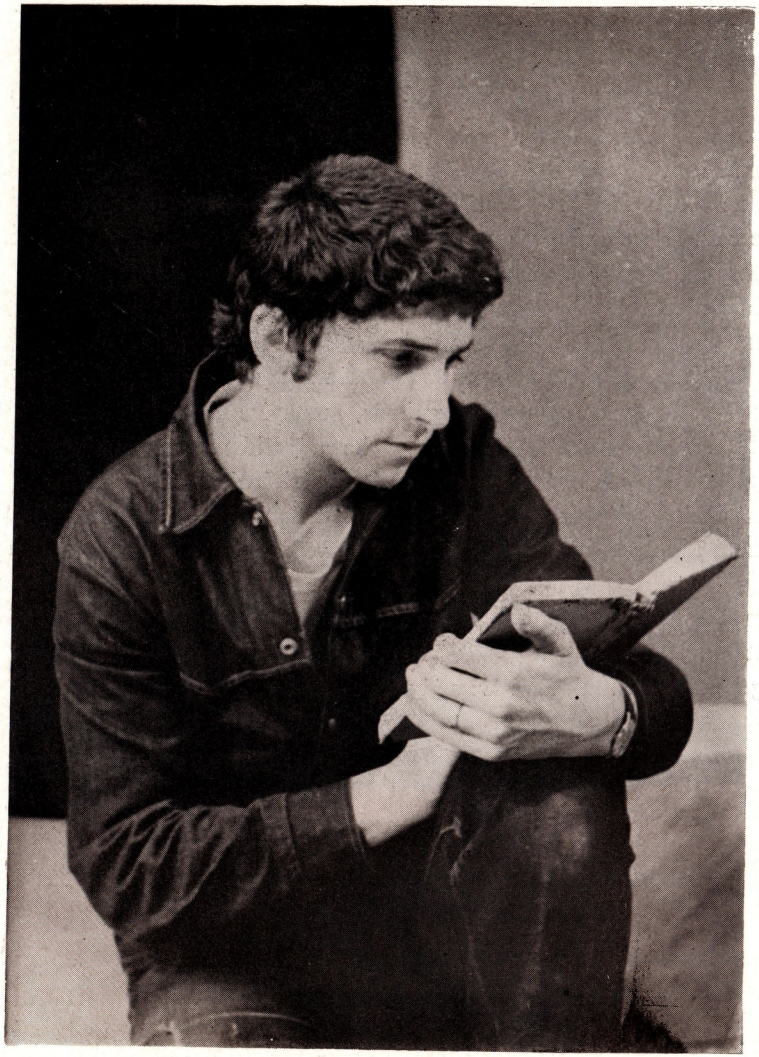

Hamlet királyfi lehetőségei korlátozottak ebben a világban, amelyben minden determinált, „amely világban szorítja, nyomja, összefogja egyik dolog a másikát". Egyetlen adottsága végtelen: a szomorúsága. Ez a szomorúság csak úgy, mint a meg-megcsillanó jókedv: a k t í v á l l a p o t. Akciók sora, cselekvések lüktető pulzusú lendülete – a végtelenségig. Mert amikor vége van (általunk tapintható, bár alig is érthető paradox vége) – minden már néma csend.

Székhelyi József

Képek a próbákról

A Hamlet hibái és nagysága (Voltaire: 1748)

„Azt hinnénk, hogy ez a dráma egy részeg vadember képzeletének gyümölcse . . . mintha a természetnek abban telt volna kedve, hogy Shakespeare-ben egyesítse az elképzelhető leghatalmasabbat és legnagyobbat a legalacsonyabb rendű és legutálatosabb szellemtelen durvasággal."

Sir Laurence Olivier

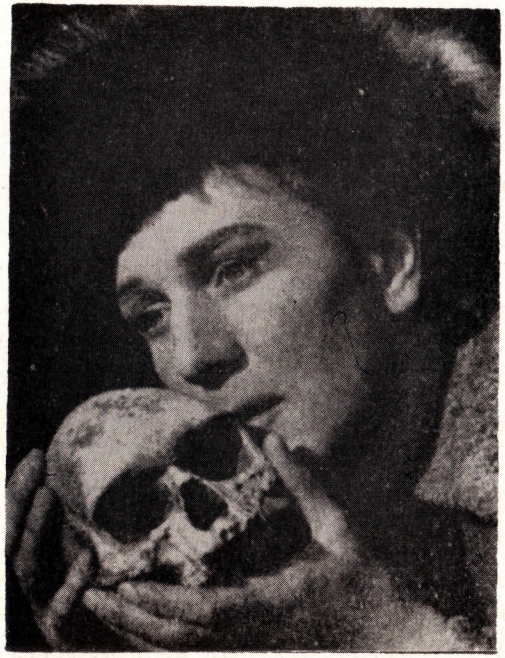

M. Redgrave

Börne: „A Hamlet nem Shakespeare legcsodálatosabb műve; Shakespeare azonban legcsodálatosabb a Hamletben." (Hermann Hettner: Hamlet, 1854.)

Paul Seofield

A könyörületesség költője (Romain Rolland, 1916).

Miről beszél Shakespeare?

„A háborúról és a békéről; a XVI. század és XX. század politikai módszereiről; az államok becsvágyáról és ravaszságáról; arról, hogyan használják ki jól rejtett érdekek a legnemesebb ösztönöket, a hősiességet, az áldozatkészséget; a gyűlölködésnek és az Evangélium igéinek szentségtörő egybekeveréséről; arról, hogyan működtek közre a nép-öldöklésben egyházak és istenek; a papírronggyá vált ünnepélyes egyezményekről; a harcoló nézetekről és hadseregekről . . . Mert hát, minden nagy felfordulás ellenére, a világon minden mindig ugyanaz, s bár az ember új eszközöket talált, hogy uralkodjék és öljön, lelke nem változott."

Stratfordi előadás

Jan Kott – *Kortársunk Shakespeare;*

„Sok minden van a Hamletben: politika, erőszak és erkölcs, vita az elmélet és a gyakorlat egyértelműségéről, a végső célokról és az élet értelméről, van benne szerelem és család is, állami filozófiai tragédia. Minden, amit csak akartok, s még egy megrendítő lélektani tanulmány is. És véres cselekmény és párbaj, meg nagy mészárlás. Van választék bőven. De tudni kell, miért és mivégre választ az ember. A Hamlet olyan, mint a szivacs. Ha nem stilizálva, muzeálisan játsszák, nyomban magába szívja az adott kort, mindenestül. Minden idők legfurcsább darabja ez; és épp a hézagai, meghatározásainak hiányosságai folytán. A Hamlet cselekménye egy nagy szövegkönyv, melynek mindegyik szereplője kénytelen eljátszani a maga többé vagy kevésbé tragikus és kegyetlen szerepét . . . végre kell hajtania egy feladatot, ami visszavonhatatlan, amit a szövegkönyv írója kényszerített rá. Meghatározza a szituációkat, jelzi az alakok kölcsönös viszonyát, gesztusokat és szavakat kényszerít rájuk. De nem mondja meg a hősökről, hogy kicsodák . . . A szerepeket mindig az adott kor osztja ki . . . Mert arcuknak mindenképp mainak kell lennie. Különben nem a Hamletet játsszák, hanem egy kosztümös darabot."

„A Hamlet a kényszerhelyzetek drámája. És épp ebben rejlik modern értelmezésének a kulcsa."

Gábor Miklós

Jean-Louis Barrault

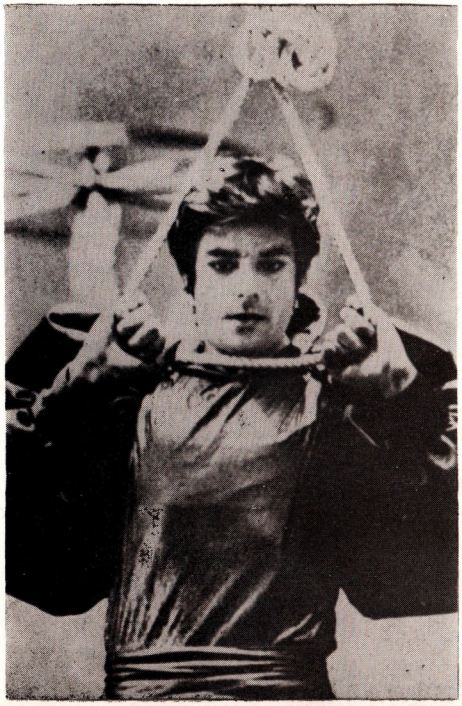

Római előadás

T. S. Eliot:
1920.

Hamlet: „A Hamlet minden bizonnyal művészi kudarc. Shakespeare többi darabjával szemben több szempontból zavarbaejtő és nyugtalanító. Az összes darabok közül ez a leghosszabb és Shakespeare valószínűleg erre szánta a legtöbb energiát; és mégis maradtak benne felületes és következetlen jelenetek, amelyeket még egy sietős átnézésnél is észre kellett volna vennie."

„És talán többen tartották a Hamletet művészi alkotásnak azért, mert érdekesnek találták, mint ahányan azért tartották érdekesnek, mert művészi alkotás. A Hamlet: Mona Lisa az irodalomban."

Petőfi:
1847.

„Shakespeare egymaga fele a teremtésnek."

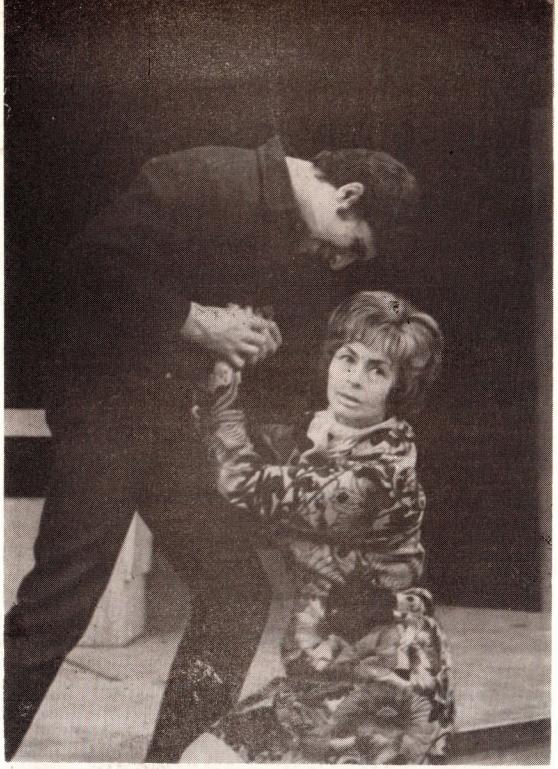

Képek a próbákról

Hamlet műsornaptára

Február 17, csütörtök este 7 óra	Katona bérlet
Február 18, péntek este 7 óra	Blaha bérlet
Február 19, szombat este 7 óra	Csortos bérlet
Február 20, vasárnap du. 3 óra	Tsz és nyugdíjas bérlet
Február 21, hétfő	Szünnap
Február 22, kedd este 7 óra	Somlay bérlet
Február 23, szerda este 7 óra	Bajor bérlet
Február 24, csütörtök este 7 óra	Déryné bérlet
Február 25, péntek este 7 óra	Madách bérlet
Február 26, szombat este 7 óra	Jászai bérlet
Február 27, vasárnap du. 3 óra	Móra bérlet
Február 28, hétfő	Szünnap
Február 29, kedd este 7 óra	Berky bérlet
Március 1, szerda este 7 óra	Arany bérlet
Március 21, kedd du. fél 4 óra	Ifjúsági A-bérlet
Március 22, szerda du. fél 4 óra	Ifjúsági B-bérlet
Március 23, csütörtök du. fél 4 óra	Ifjúsági C-bérlet

EGYÉB ELŐADÁSOK

Február 20, vasárnap de. fél 11	Hamupipőke
Február 27, vasárnap de. fél 11	Hamupipőke
Március 2, csütörtök	Nincs előadás
Március 3, péntek este 7 óra	Maya
	Katona bérlet
	A szolnoki színház vendégjátéka

Ára: 3 Ft.

Fedőlap díszlettervét Csányi Árpád tervezte.
A próbákról készült felvételeket Szomor Tamás készítette.

72. 21 331 BNYV Kecskemét – F. k.: Nádasdy Ferencné